

Regeringen
Näringsdepartementet
Gunvor Persson
103 33 Stockholm

Remissvar avseende Bredband till hela landet (SOU 2008:40)

Näringslivets telekomförening NTK har inbjudits ge synpunkter på rubricerade utredning.

Principiella synpunkter

NTK anser inledningsvis

- Att det är väsentligt att bredband utgör en integrerad del av samhällets infrastruktur och som skall finnas i hela landet. Det moderna samhället förutsätter god kapacitet för transporter, och inte bara fysiska sådana. Kostnaden för att bygga ut bredband är, jämfört med andra infrastruktursatsningar som staten avser göra, marginella. Landets infrastrukturminister måste beakta och driva bredbandsfrågor i lika stor utsträckning som vägar och järnvägar.
- Att det är ett överordnat ansvar för staten att säkerställa tillgänglighet till denna infrastruktur. Detta innebär givetvis inte att staten skall stå för investeringar, däremot att staten skall säkerställa (genom incitament, lagstiftning, stödja konkurrens och i mån av behov i glesbygd stödja investeringar) att hela landet får bredband¹.
- Att staten därför nog måste följa utvecklingen av såväl behov som erbjuden kapacitet, liksom att konkurrensen upprätthålls på ett väl fungerande sätt. Det innebär en konkurrens som gynnar användare – näringsliv och hushåll. För dessa är det dock valfrihet bland ekonomiskt attraktiva tjänster som är det relevanta snarare än en ev tillgång till parallella infrastrukturer.

Allmänna synpunkter

I Sverige finns idag enligt PTS utredning kring 40 000 arbetsplatser som inte har bra erbjudanden för bredband. För näringslivet, i dessa fall oftast belägna i glesbygd, är detta allvarligt. Det går idag inte att bedriva en verksamhet där bredband saknas. För turistnäring, designer, små verkstäder, konsulter, bara för att nämna några yrkesgrupper, är det ett överlevnadskrav. I glesbygden kommer aldrig marknaden ta ansvar för utbyggnad. Bl.a. därför (liksom av många andra skäl) torde det vara *nödvändigt med ett statligt stöd*.

Hur detta skall tillgodoses ut teknisk synpunkt har NTK inte egen uppfattning om, annat än att ett stöd skall vara teknikneutralt. NTK har efter genomläsning av utredningen uppfattningen

---

¹ NTK kan i detta sammanhang erinra om beslut i t ex Australien, där regeringen med ekonomiska bidrag avser se till att 98 % av befolkning och företag har tolv Mbps tillgängligt inom femår, och samtidigt gått ut med ett rådslag kring hur de sista 2 % också skall kunna få högkvalitativt bredband.

att den tenderar att fokusera fiberburet bredband. *Det sker en snabb utveckling inom mobilt och trådlöst bredband, och därför måste även dessa ges möjlighet att medverka i utbyggnaden.*

För näringslivet är det viktigt med valfrihet, för att få bästa och ekonomiskt mest attraktiva lösningar. *Oavsett teknisk lösning måste därför näten vara öppna för alla tjänsteleverantörer. NTK anser att det är en brist att detta inte definierats i utredningen. Att PTS får uppdraget (så som utredningen föreslår) är gott och väl, men för att få igång utbyggnaden så måste definitionen av öppenhet vara kristallklar. PTS måste genomföra detta med synnerligen stor skyndsamhet, och – inte minst! – i nära samarbete inte bara med e-kombranschen, utan i ännu större utsträckning med användare (näringsliv och hushåll). Öppenhetens syfte är ju att ge användarna valfrihet, dvs det är konkurrensen, inte konkurrenterna, som skall säkerställas.*

I detta sammanhang vill NTK också föreslå att det tydliggörs vilken roll som kommuner skall ha. I ett antal fall sker en kommunal konkurrens, utan att det ur kommunal redovisning går att utläsa de ekonomiska konsekvenserna. *Kommuner bör endast i undantagsfall konkurrera med tjänster.*

NTK konstaterar att i hittillsvarande har det enligt uppgift i avtal reglerats ett krav på öppenhet (vad det nu innebär i dessa sammanhang), samtidigt som avtalen har en begränsad tid (fem eller tio år enligt uppgift). Vad som sker därefter är helt oklart. Det är inte acceptabelt. *NTK anser därför att det innan stöd ges måste klargöras hur öppenheten (så som PTS kommer att definiera den) skall ses över en längre tidsperiod, inte bara de första 5-10 åren.*

Man kan ha olika uppfattningar om storleken på ett statligt stöd. Utredningen synes inte närmare ha resonerat kring hur en utbyggnad skall ske så kostnadseffektivt som möjligt. *Möjligheten till omvända auktioner bör provas². Det kräver då givetvis ett väl genomarbetat underlag, som rimligtvis är kommunens och länsstyrelsens ansvar att utarbeta.*

Synpunkter på de enskilda förslagen

2.1.2 Brett och uppgraderingsbart

NTK delar uppfattningen att investeringarna måste vara uppgraderingsbara. Redan idag kan 2 Mbps vara i lägsta laget för vissa tjänster, och inom få år kommer högra prestanda vara en förutsättning, inte minst för ett i glesbygd fungerande näringsliv

2.1.3 Bredband saknas

NTK anser att staten redan nu måste fundera över hur de delar av Sverige där det ges förutsättningar till 2 Mbps, men knappast högre, skall hanteras. Enligt utredningen är det 150 000 arbetsställen som 2013 kan ha undermålig kapacitet. Ur många perspektiv är det oacceptabelt. Regeringen bör ta initiativ till diskussioner med näringsliv, operatörer och tjänstetillhandahållare kring hur behoven kan utvecklas, och hur operatörernas planer kan möta dessa behov i hela Sverige.

2.1.4 Marknaden bygger inte ut överallt

NTK delar uppfattningen.

---

² Såsom man nu enligt uppgift avser göra i vissa andra länder.

2.1.5 Kostnad för utbyggnad i eftersatta områden

NTK har inte kompetensen att värdera uppgiften om 7,3 GSEK. Däremot vill vi gärna betona vikten av att alternativa tekniker och alternativa upphandlingsformer prövas för att pressa kostnaderna, utan att ge avkall på kommande uppgraderingsmöjligheter eller ”öppna nät”.

2.1.6 Fortsatt övergripande ansvar för staten

NTK delar uppfattningen.

2.2 Stöd till basinfrastruktur samt 2.2.3 organisation

Förslaget, som bygger på det direktiv utredningen fick, är att det under femårsperioden fram t.o.m. 2013 skall ges ett stöd på maximalt 3 GSEK. Utredningen föreslår oförändrad organisation.

NTK anser att det inte är orimligt att staten med detta, i ett perspektiv av andra satsningar på infrastruktur i landet, ganska blygsamma belopp säkerställer bredband i hela Sverige. Det kan förefalla vara en hög kostnad per individ eller per arbetsställe. Konsekvensen av avsaknad av bredband är dock att näringslivet utarmas och människor tvingas flytta, samtidigt som vissa offentliga e-tjänster inte kan användas. Kostnaderna för samhället av detta torde vara högre.

NTK anser att organisationen behöver vässas. PTS bör ges en tydlig roll att följa upp årligen hur medlen använts, liksom att vara en instans där ev synpunkter på beslut hos Länsstyrelsen kan tas upp och prövas.

2.2.2 Eftersatta områden

NTK delar uppfattningen.

2.2.4 t.o.m.2.2.7

NTK delar uppfattningen.

2.2.8 Ideellt arbete

Kommunerna förutsätts finansiera med 10 %. NTK anser att det bör finnas möjligheter till dispenser i mycket särskilda fall. Vidare ifrågasätter NTK sannolikheten för ideellt arbete i det perspektiv utredningen tar upp, dvs utbyggnad av bredband till knutpunkter. Utredningen tar explicit inte upp accessen in i hemmet eller arbetsplatsen, och det torde vara på de ställena som ideellt arbete kan vara relevant.

2.2.9 Stödets andel

Utredningen föreslår ett tak på 50 % för statens medverkan. Det kan finnas situationer där det inte är tillräckligt, och även här kan det finnas skäl att ha möjlighet till dispens.

2.2.10 Teknikneutralitet

NTK delar uppfattningen. Dock förefaller utredningen i allt väsentligt ha fiber som den tänkta lösningen, exempelvis vad avser radien 2 km från anslutningspunkt. NTK anser att detta krav kan leda till att vissa tekniklösningar får företräde.

2.2.11 Öppet anbudsförfarande

NTK delar uppfattningen, men vill trycka på att kommuner måste åläggas att ha en helt separat bokföring för ev åtaganden kring utbyggnad.

2.2.12 Tillgänglighet för andra än nätägare

NTK instämmer i förslaget, och anser att PTS utredning om skäliga och icke-diskriminerande villkor måste vara klar innan stöd betalas ut.

NTK anser också att det måste klargöras hur villkoren ser ut i ett längre perspektiv. Vilka krav på tillgänglighet finns när avtalstiden löpt ut?

2.2.13 Anslutningspunkter och överföringskapacitet

NTK delar uppfattningen, men anser samtidigt att det måste ges utrymme för att skärpa kravet på överföringskapacitet (2 Mbps) under perioden om verkligheten visar att det inte är tillfyllest. Med en blick i backspegeln är det inte osannolikt att kraven ökar snabbare än förutsett.

2.2.14 Samhällets krishanteringsförmåga

NTK delar uppfattningen.

2.4.2 Samförläggning och kanalisation

NTK anser att utredningen på denna punkt gjort det lätt för sig. Problemet torde vara att det finns en bristfällig vilja till samplanering och samutnyttjande vid grävning. Det vore inte orimligt att kraftföretag, kanske genom ett auktionsförfarande, erbjuder intresserad operatör att lägga ner fiber (och förstås v.v.).

Avslutande kommentar

En viktig fråga är hur bredbandskapacitet skall säkerställas över tiden i glesbygd (se även ovan avsnitt 2.2.13). Städerna kommer marknaden att kontinuerligt tillgodose, och därmed kommer nya tjänster, som kräver ökad bandbredd, att utvecklas. När marknadskrafterna får styra leder det lätt till överinvesteringar i storstäder, medan glesbygd kommer konstant att släpa efter. Man kan därför ånyo ställa frågan om inte ett "Banverk" som står för infrastrukturinvesteringar inom landet, och som sedan säljer tjänster till marknads aktörer, skulle kunna vara befogat.

NTK vill också avslutningsvis betona vikten av att glesbygden får bredband, ävenur ett miljöperspektiv. Det ger möjlighet till arbete i glesbygd och ger förutsättningar för minskat resande.

Stockholm den 17 juni 2008

Med vänlig hälsning

Per Olofsson
Ordförande i Näringslivets Telekomförening